

Аналіз стану водних об'єктів та забезпеченості водними ресурсами в басейнах річок Сіверський Донець, Дніпро і Приазов'я у квітні 2016 р.

За даними Харківського регіонального центру з гідрометеорології квітень у регіоні був теплим – середньомісячна температура повітря перевищувала норму на 2,7 – 3,7°C. Опади були різної інтенсивності та нерівномірно розподілялись по території регіону. Основна їх кількість припала на другу половину місяця, сума за квітень на території басейну р.Сіверського Дінця становила від 50 до 90 мм, що становило 140–230% місячної норми, місцями у північній частині Харківської області склала 100 – 120 мм. У Приазов'ї сума опадів дорівнювала 30–45 мм, або 85–135% місячної норми, подекуди дощі були незначними до 15 мм, що відповідає 50 % місячної норми.

Впродовж квітня на більшості річок басейнів р.Сіверського Дінця та Приазов'я спостерігались незначні добові коливання рівнів води до 1–6 см з тенденцією повільного спаду, який на кінець місяця, у порівнянні з початком, становив 4 – 31 см. Винятком були: ділянка м.Чугуїв – м.Зміїв на р.Сіверський Донець, р.Оскіл та р.Харків, де відмічався незначний підйом рівнів води на 9 – 19 см, обумовлений водогосподарчою діяльністю. Дощі, які пройшли протягом третьої декади квітня мали вплив на рівневий режим річок Айдар та Деркул (Луганська область), де загальний підйом рівнів води становив 11–25 см.

На деяких водних об'єктах регіону спостерігалось незначне заростання русел, яке на 30 квітня становило 10–20% ширини русел.

Водність (в порівнянні з місячною нормою):

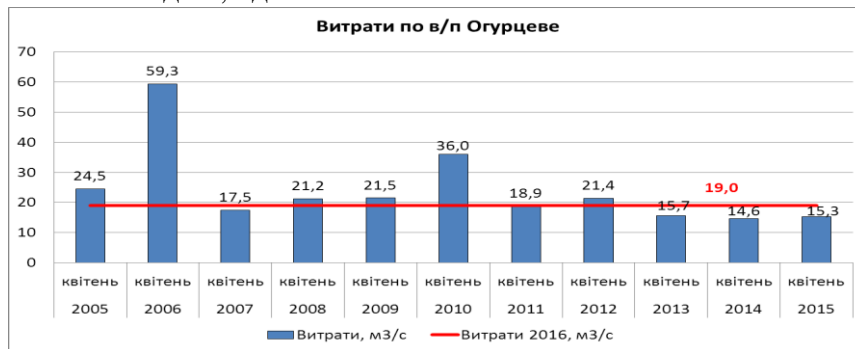
- р.Сів.Дінця та його приток коливалась у межах 20–45 % норми, за винятком р.Красна (15% норми) та р.Айдар (8 % норми);
- річок Приазов'я становила 55–60% норми.

Об'єм стоку та витрати по основних водпостах р. Сіверський Донець у квітні 2016 року

Харківська область:

р. Сіверський Донець

– в/п Огурцове (кордон РФ та Харківської області, 944 км) об'єм стоку склав 49,20млн.м³ середніми витратами 19,0 м³/с. *За останні 11 років роком аналогом по даному водпосту є 2011 рік з об'ємом стоку 48,97 млн.м³ середніми витратами 18,9 м³/с.* Протягом місяця витрати коливались від 15,4 до 24 м³/с.



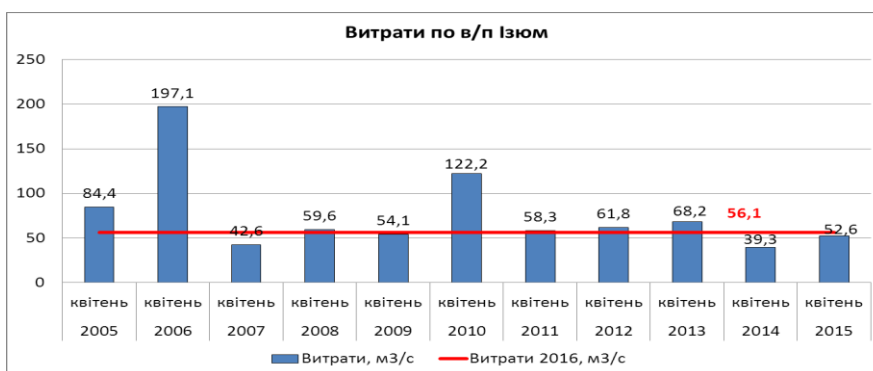
– в/п Печеніги (941 км) об'єм припливу склав 54,7 млн.м³ (38% місячної норми), середніми витратами 21,1 м³/с. *За останні 11 років роком аналогом по даному водпосту є 2011 рік з об'ємом стоку 56,7 млн.м³ середніми витратами 21,9 м³/с.* Протягом місяця витрати коливались від 17,2 до 26,7 м³/с.



- гребля Печенізького водосховища (874 км) об'єм скиду склав 48,0 млн.м³, середніми витратами 18,5м³/с, з яких забір на м. Харків (КВ "ДОНЕЦЬ" ОП КП "Харківводоканал", смт. Кочеток забір з р. Сіверський Донець) склав 12,61 млн. м³, (середньодобові витрати – 4,86м³/с) – решта (35,39 млн.м³) на нижче розташовані ділянки. Скиди протягом місяця здійснювались в інтервалі 12-24 м³/с в залежності від фактичного притоку для підтримання рівня на позначці НПР. (коригувалися за погодженням Сіверсько-Донецького БУВР).

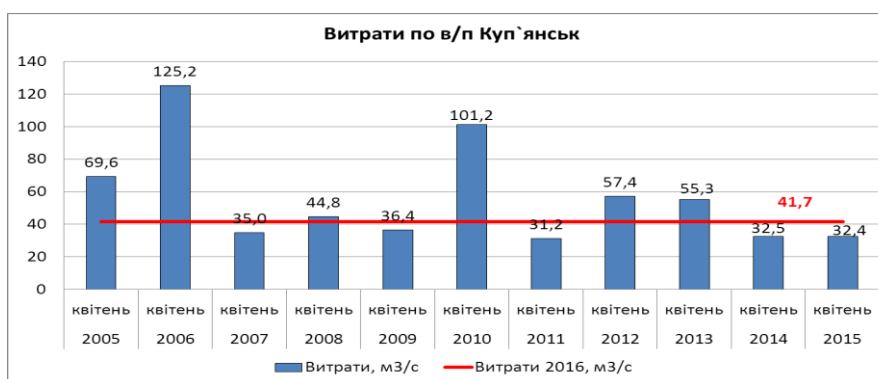


- в/п Ізюм (602 км) об'єм стоку склав 145,3 млн.м³ (30% місячної норми) середніми витратами 56,1 м³/с. *За останні 11 років роками аналогами по даному водноству є 2009 та 2011 роки з об'ємом стоку 140,2 млн.м³ середніми витратами 54,1 м³/с та об'ємом стоку 151,2 млн.м³ середніми витратами 58,3 м³ відповідно.* Протягом місяця витрати коливались від 50 до 63м³/с.

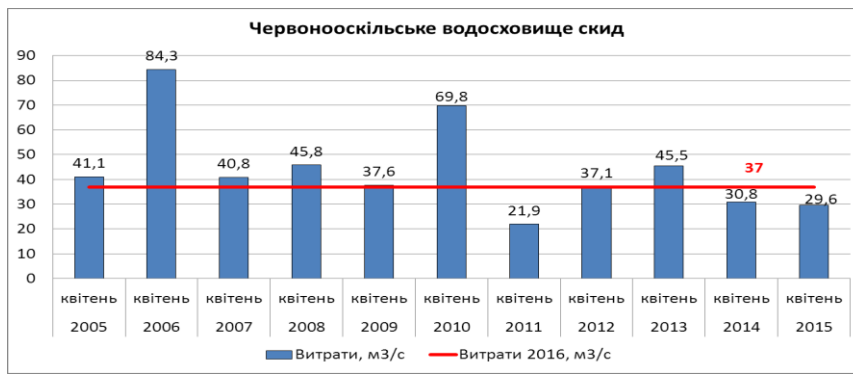


р. Оскіл (580 км)

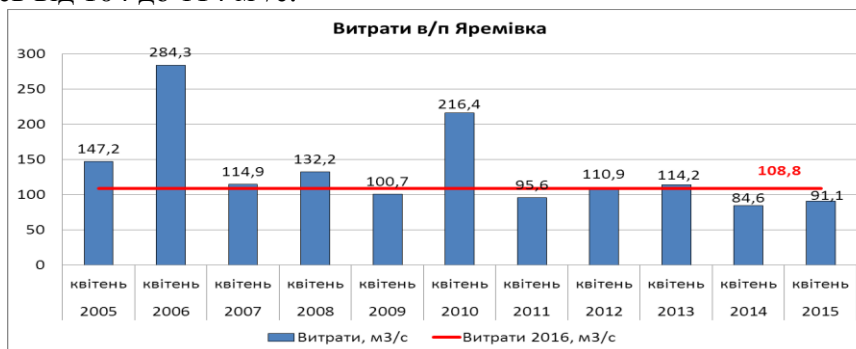
- в/п Куп'янськ (121 км) об'єм стоку склав 108,1 млн.м³ (32% місячної норми), середніми витратами 41,7 м³/с. *Наближенням по водності роком з об'ємом стоку 116,2 млн.м³ та середніми витратами 44,8 м³/с був 2008 рік.* Протягом місяця витрати коливались від 36 до 46 м³/с.



- гребля Червонооскільського водосховища (12 км) об'єм скиду 95,9 млн.м³ середніми витратами 37м³/с. Скиди протягом місяця здійснювались за погодженням Сіверсько-Донецького БУВР в залежності від фактичного притоку для підтримання рівня на позначці НПР. Скиди з водосховища забезпечує компенсацію забору в канал Сіверський Донець Донбас – об'єм забору склав 37,94млн.м³ (середніми витратами 14,6 м³/с), решта - 57,96 млн.м³ для підтримання водності р. Сіверський Донець для потреб Луганської області.



- в/п Яремівка (кордон Харківської та Донецької областей, 573 км) об'єм стоку з урахуванням скидів з Червоноскільського водосховища та стоку по руслу з території Харківської області склав 282,0 млн.м³ середніми витратами 108,8 м³/с. *Наближенням по водності роком з об'ємом стоку 287,5 млн.м³ та середніми витратами 110,9 м³/с є 2012 рік.* Протягом місяця витрати коливались від 104 до 114 м³/с.



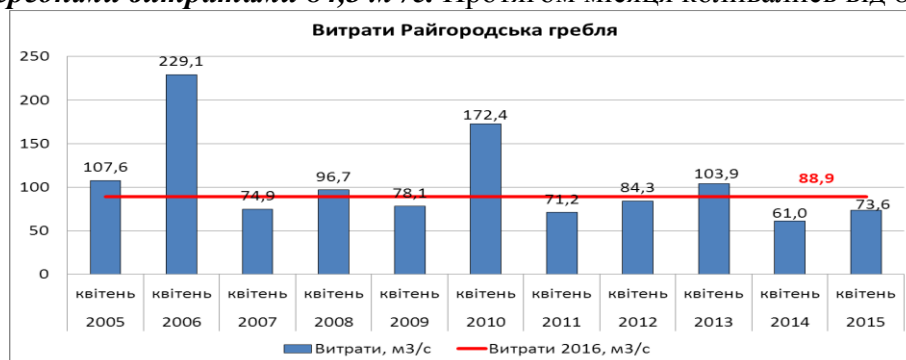
Висновок: В цілому по Харківській області за рахунок дощів, які пройшли протягом третьої декади квітня, об'єми стоку та середні витрати по всіх водпостах були наближені до середніх значень за останні 11 років. Водність в умовах відсутності весняної повені у квітні була наближеною до: 25% забезпеченості по в/п Печеніги, та до 75% забезпеченості в/п Куп'янськ та по в/п Ізюм.

По основних водпостах р.Сіверський Донець водність (в умовах відсутності весняної повені) наближена до 2011 року, по окремих до 2012 року та була децю вищою за попередні 2015 та 2014 роки.

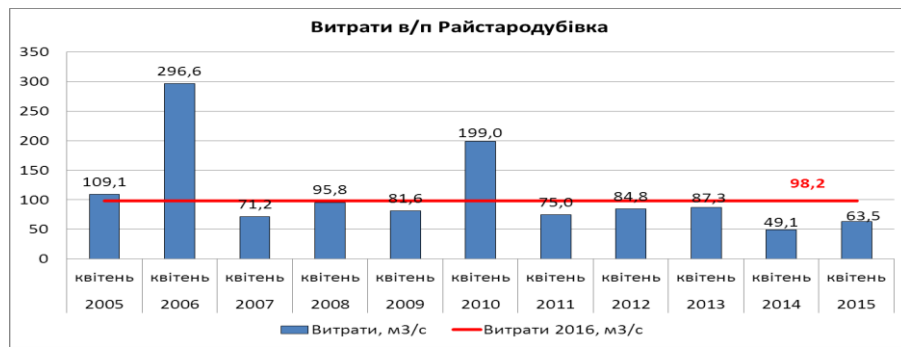
Донецька область:

р. Сіверський Донець

- в/п Райгородська гребля (522 км) об'єм стоку, з урахуванням роботи каналу Сіверський Донець – Донбас, склав 230,4 млн.м³ середніми витратами – 88,9 м³/с при санітарних 22 м³/с. *За останні 11 років роком аналогом по даному водпосту є 2012 рік з об'ємом стоку 218,4 млн.м³ середніми витратами 84,3 м³/с.* Протягом місяця коливались від 86,9 до 91,5 м³/с.

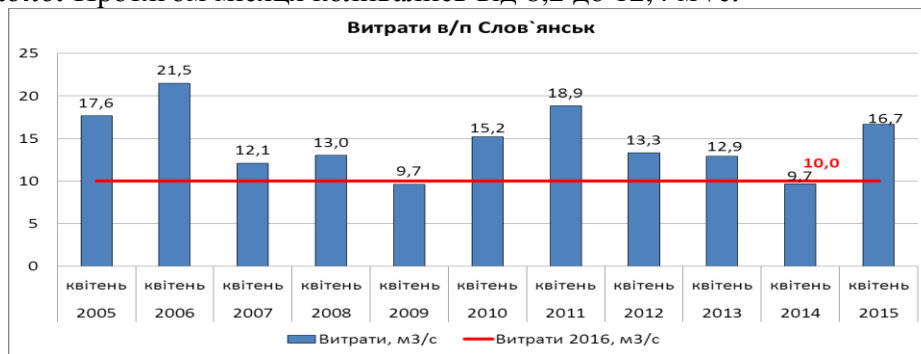


- в/п Райстародубівка (кордон Донецької і Луганської областей, 510 км) об'єм стоку, з урахуванням стоку р. Казенний Торець, склав 254,4 млн.м³ середніми витратами 98,2 м³/с. *За останні 11 років роком аналогом по даному водпосту є 2008 рік з об'ємом стоку 248,4 млн.м³ середніми витратами 95,8 м³/с.* Протягом місяця витрати коливались від 90 до 104 м³/с.



р. Казенний Торець (518 км)

- в/п Слов'янськ (21км) об'єм стоку склав 26,0 млн.м³ середніми витратами 10,0м³/с. За останні 11 років роками аналогами по даному водпосту є 2009 та 2014 роки з об'ємом стоку 25,0 млн.м³ середніми витратами 9,7 м³/с та об'ємом стоку 25,1 млн.м³ середніми витратами 9,7 м³/с відповідно. Протягом місяця коливались від 8,2 до 12,4 м³/с.

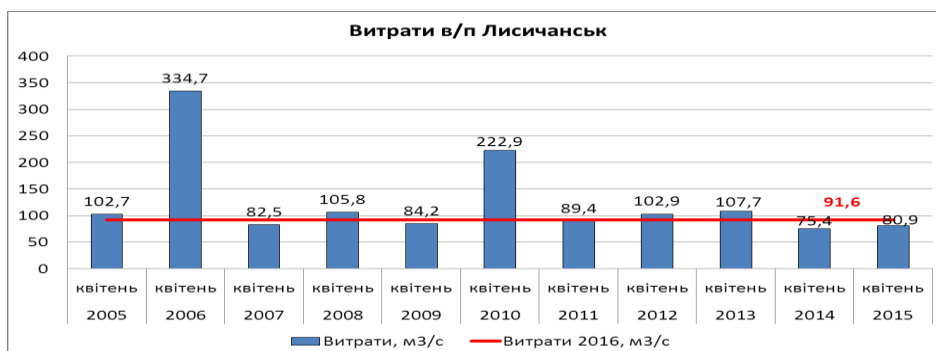


Висновок: В цілому по Донецькій області середні витрати по р.Сіверський Донець в районі Райгородської та Райстародубівської греблі були наближені до середніх значень за останні 11 років і залежали від господарської діяльності (режиму роботи каналу Сіверський Донець-Донбас та Слов'янської ТЕС), по р.Казенний Торець (в/п Слов'янськ) витрати були наближені до мінімальних за останні 11 років.

Луганська область:

р. Сіверський Донець

- в/п Лисичанськ (430 км) об'єм стоку склав 237,4 млн.м³ середніми витратами 91,6м³/с. За останні 11 років роками аналогами по даному водпосту є 2011 рік з об'ємом стоку 231,72млн.м³ середніми витратами 89,4 м³/с. Протягом місяця витрати коливались від 80 до 111м³/с.



Висновок: На ділянці р.Сіверський Донець в межах Луганської області (в/п Лисичанськ) середні витрати у квітні були наближені до середніх значень за останні 11 років та зумовлено водогосподарською діяльністю на вище розташованій ділянці в межах Донецької області.

На річках басейну Сіверського Дінця внаслідок дощів, основна їх кількість припала на другу половину місяця, що становило 140–230% місячної норм. об'єми стоку по всіх водпостах в квітні 2016 були наближені до середніх значень в порівнянні з останніми 11 роками, за виключенням в/п Слов'янськ (р.Казенний Торець), де середні витрати були наближені до мінімальних (які спостерігались в 2009 та 2014 рр) за останні 11 років.

Використання водосховищ комплексного призначення басейну Сіверського Дінця, річок Приазов'я та Дніпра за квітень 2015 р.

Контроль за дотриманням режимів роботи здійснюється по 48 водосховищах, загальним об'ємом – 1972,4 млн.м³, в тому числі в Харківській області – 16 водосховищ загальним об'ємом – 1353,4 млн.м³; в Донецькій області – 21 водосховище, загальним об'ємом – 543,6 млн.м³; в Луганській області – 11 водосховищ, загальним об'ємом – 75,3 млн.м³.

У зв'язку зі змінами підконтрольних територій в Донецькій і Луганській областях з II півріччя 2014 року встановлення режимів роботи в зоні діяльності забезпечується по 31 водосховищу, загальним об'ємом – 1791,1 млн.м³ (91%), з яких 16 водосховищ в Харківській області загальним об'ємом – 1353,4 млн.м³, 11 водосховищ в Донецькій області загальним об'ємом – 401,1 млн.м³ (74%), 4 водосховища загальним об'ємом – 36,6 млн.м³ (49%), в Луганській області.

В басейні р. Сіверський Донець 22 водосховища, загальним об'ємом 1171,8 млн.м³, у тому числі:

- Харківська область – 11 шт., загальним об'ємом 912,4 млн.м³;
- Донецька область – 7 шт., загальним об'ємом 222,4 млн.м³;
- Луганська область – 4 шт., загальним об'ємом 37,0 млн.м³.

В басейні р. Дніпро 7 водосховищ, загальним об'ємом 514,0 млн.м³, в тому числі:

- Харківська область – 5 шт., загальним об'ємом 440,9 млн.м³;
- Донецька область – 2 шт., загальним об'ємом 73,1 млн.м³.

В басейні річок Приазов'я 2 водосховища, загальним об'ємом 105,6 млн.м³, в т. ч.:

- Донецька область – 2 шт., загальним об'ємом 105,6 млн.м³.

Аналіз роботи водосховищ проведено по 16 основних водосховищ, в яких акумулюється основний ресурс в басейнах річок Сіверського Дінця, Приазов'я та Дніпра для забезпечення потреб населення та галузей економіки регіону, а також такі, що знаходяться в каскадах та є транскордонними.

Харківська область:

По басейну р. Сіверський Донець :

Печенізьке водосховище (питне водопостачання, риборозведення, зрошення та рекреація) - НІР 383 млн.м³ (р. Сіверський Донець, 874 км):

Наповнення водосховища на кінець квітня склало – 396 млн.м³ (103,4% від НІР).

Об'єм притоку склав 54,7 млн.м³. Об'єм скиду склав 48,0 млн.м³, середніми витратами 18,5м³/с, з яких забір на м. Харків (КВ "ДОНЕЦЬ" ОП КП "Харківводоканал", смт. Кочеток забір з р. Сіверський Донець) склав 12,61 млн. м³, (середньодобові витрати – 4,86 м³/с) – решта (35,39млн.м³) на нижче розташовані ділянки. Скиди протягом місяця здійснювались від 12 до 24м³/с за погодженням Сіверсько-Донецького БУВР, для підтримки максимально можливого рівня за рахунок регулювання скидів в залежності від притоку, з метою накопичення запасів води, необхідних для задоволення потреб населення та галузей економіки протягом літньої межени. За останні 10 років водосховище було наповнено до максимального рівня.

За квітень додатково було наповнено на 2 млн.м³.

Червонооскільське водосховище (питне водопостачання, риборозведення, зрошення та рекреація) – НІР 435,1 млн.м³ (р. Оскол, 12 км):

Наповнення водосховища на кінець квітня склало 436,1 млн.м³ (100,7% від НІР). Об'єм притоку склав 108,1 млн.м³.

Об'єм скиду 95,9 млн.м³ середніми витратами 37м³/с. Скиди протягом місяця здійснювались за погодженням Сіверсько-Донецького БУВР для більш тривалого підтримання максимального наповнення водосховища з метою створення ресурсу для компенсації забору в канал Сіверський Донець-Донбас і підтримання водності р. Сіверський Донець у межах Донецької області в межений період. Скиди з водосховища використовуються для компенсації забору в канал Сіверський Донець Донбас – об'єм забору склав 37,94млн.м³ (середніми витратами 14,6 м³/с) решта, 57,96 млн.м³ - для підтримання водності річки.

За квітень спрацювання склало 1 млн.м³.

Краснопавлівське водосховище (питне водопостачання, зрошення) – НПР – 410 млн.м³.

Наповнення Краснопавлівського водосховища на кінець квітня склало 136,03 млн.м³ (33,2% від НПР), за рахунок опадів в регіоні (140-230 % норми) було додатково акумульовано 4,004млн.м³. За місяць забрано води на м. Харків 3,353 млн. м³ (середньодобові витрати - 1,25м³/с). Використання ресурсу Краснопавлівського водосховища здійснювалося для задоволення потреб жителів м. Харків та населених пунктів Харківської області..

Спрацювання за квітень склало 1,456 млн.м³.

По басейну Донецька область:

Сіверський Донець:

Вуглегірське водосховище (технічне водопостачання) – НПР 162млн.м³ (р.Лугань, 182км):

На кінець квітня об'єм водосховища склав 141,96млн.м³ – 87,6% при скиді в нижній б'єф 0,05 м³/с. Скиди впродовж квітня здійснювались без змін. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,13 млн.м³. Роком аналогом за останні 7 років є 2014 р – 143,6 млн. м³ (88,6%).

За квітень водосховище наповнилося на 0,765 млн.м³.

Миронівське водосховище (технічне водопостачання) – НПР 20,5млн.м³ (р.Лугань, 172км):

На кінець квітня об'єм водосховища склав 15,38млн.м³ – 75% при скиді в нижній б'єф 0,06 м³/с. Скиди впродовж березня здійснювались без змін. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,16 млн.м³. Об'єм водосховища у квітні 2016р. є **найнижчим за останні 7 років.**

За квітень водосховище наповнилось на 0,18млн.м³

По басейну річок Приазов'я:

КП „Компанія „Вода Донбасу”:

Підконтрольна Україні територія

Павлопільське водосховище (технічне водопостачання, зрошення, риборозведення) – НПР – 64,2 млн.м³ (р. Кальміус, 45 км):

На кінець квітня об'єм водосховища склав 58,29млн.м³ – 90,8% при скиді в нижній б'єф 4м³/с.

Скиди здійснювались в межах 4– 7,8 м³/с, для забезпечення достатньої водності в місцях нижче розташованих водозаборів підприємств водокористувачів та з урахуванням попусків з вище розташованого Старобешівського водосховища, з передбаченим постійним холостим скидом (з урахуванням санітарного скиду) не менше ніж 4 м³/с. Роком аналогом є 2014 рік – 58,7 млн.м³ (91,5%). Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 12,83млн.м³.

За квітень водосховище наповнилось на 1,79 млн.м³.

Старо-Кримське водосховище (питне водопостачання, зрошення) – НПР 41,00 млн.м³, (р.Кальчик, 23 км):

На кінець квітня об'єм водосховища склав 37,75 млн.м³ – 94,2% при скиді в нижній б'єф 0,1м³/с. Скиди здійснювались на рівні санітарних. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,27 млн.м³.

За квітень водосховище наповнено на 2,25 млн.м³, завдяки сталої роботи Південно-Донбаського водоводу та зменшення забору води з Старо-Кримського водосховища для водопостачання м. Маріуполь. Об'єм наповнення водосховища є типовим для даного періоду року.

На невідконтрольній території (по підприємствах, які діють на території України)

Грабівське водосховище (питне водопостачання) – НПР 12,75 млн.м³ (р. Міус, 231 км):

На кінець квітня об'єм водосховища склав 11,99 млн.м³ – 94% при скиді в нижній б'єф 0,05м³/с. Скиди впродовж квітня були без змін. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,37млн.м³. Роком аналогом є 2009 рік – 11,24 млн.м³ (89%).

За квітень водосховище наповнено на 0,67 млн.м³.

Волинцевське водосховище (питне та технічне водопостачання) – НПР 12,72 млн.м³ (р. Булавін, 17 км):

На кінець квітня об'єм водосховища склав 11,8млн.м³ – 93,0% при скиді в нижній б'єф 0,05м³/с. Скиди впродовж квітня здійснювались на рівні санітарних – 0,05м³/с. Об'єм скиду

(водовіддача водосховища) склав – 0,13 млн.м³. Об'єм наповнення водосховища є типовим для даного періоду року.

За квітень водосховище наповнено на 0,7 млн.м³.

Ханжонківське водосховище (технічне водопостачання) – НПР 13,94 млн.м³ (р. Кринка, 149 км):

На кінець квітня об'єм водосховища склав 8,1 млн.м³ – 58,2% при скиді в нижній б'єф 2,9м³/с. Скиди впродовж квітня коливались від 2,4 до 2,9м³/с. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 6,87 млн.м³.

Об'єм водосховища у квітні 2016р. та у квітні 2015 р є **найнижчими за останні 7 років**, в зв'язку з соціально-політичною ситуацією та незадовільним технічним станом водоскидної споруди.

За квітень об'єм водосховища залишився без змін.

Вільховське водосховище (питне та технічне водопостачання) – НПР 22,39 млн.м³ (р. Вільхова, 3,2 км):

На кінець квітня об'єм водосховища склав 22,2 млн.м³ – 99% при скиді в нижній б'єф 0,5м³/с. Скиди впродовж квітня були без змін. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 1,3млн.м³.

За квітень об'єм водосховища залишився без змін.

Зуївське водосховище (зрошення, риборозведення, технічне водопостачання) – НПР 4,74 млн.м³ (р. Кринка, 140 км):

На кінець квітня об'єм водосховища склав 4,2 млн.м³ – 89% при скиді в нижній б'єф 3,4м³/с. Протягом квітня скиди коливались в межах 2,7-4,0 м³/с. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 8,75 млн.м³.

За квітень обсяг водосховища збільшився на 0,32млн.м³.

«Старобешівська ТЕС» ПАТ «Донбасенерго»:

Старобешівське водосховище (технічне водопостачання) – НПР 44 млн.м³ (р. Кальміус, 146 км):

На кінець квітня об'єм водосховища склав 42,39 млн.м³ – 96,3% при скидах в нижній б'єф 6м³/с. Протягом квітня скиди здійснювались на рівні 6м³/с. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 15,6млн.м³.

За квітень об'єм водосховища збільшився на 1,35 млн.м³.

Басейн р. Дніпро

Підконтрольна Україні територія

СО «Курахівська ТЕС» ДТЕК «Східенерго»:

Курахівське водосховище (технічне водопостачання) – НПР – 62,5 млн.м³ (р. Вовча, 276 км):

На кінець квітня об'єм водосховища склав 62,92 млн.м³ – 100,7%, при скиді в нижній б'єф 1,0 м³/с. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 2,6млн.м³.

За квітень об'єм водосховища залишився без змін.

Луганська область

На підконтрольній території в басейні Сіверського Дінця водосховищ комплексного призначення, які використовуються для забезпечення потреб населення та галузей економіки та регулюють річковий стік, немає.

Висновок:

Основні водосховища в межах Харківської, Донецької та Луганської областей, які регулюють річковий стік в басейнах річок Сіверський Донець, Дніпро та Приазов'я, працювали у відповідності з Правилами експлуатації, рекомендаціями Міжвідомчої комісії в межах затверджених Держводагентством режимів роботи водосховищ і водогосподарських систем басейнів річок Сіверського Дінця, Дніпра та Приазов'я на весняний період 2016 року.

Протягом квітня за рахунок опадів та прийняття управлінських рішень водосховища працювали на наповнення, що відповідає основному завданню весняного періоду.

Основні руслорегулюючі водосховища р. Сіверський Донець (Печенізьке та Червонооскільське) працювали в режимі підтримки максимального рівня за рахунок регулювання скидів в залежності від притоку, з метою накопичення запасів води, необхідних для задоволення потреб населення та галузей економіки протягом літньої межени.

Краснопавлівського водосховища, яке є наливним і збільшення об'єму води в ньому можливе лише шляхом подачі води з р. Дніпро та є головним джерелом водозабезпечення населення міста Харкова та багатьох інших населених пунктів Харківської області, але завдяки опадам які пройшли в регіоні додатково було з акумульовано 4,004млн.м³, при заборі з місяць води на м. Харків 3,353 млн. м³ спрацювання склало 1,456 млн.м³.

В цілому середній відсоток наповнення водосховищ по басейнам:

р. Сіверський Донець складає 268,72 млн.м³ – 85,1 % (аналогічний період минулого року – 83,7 %). За місяць сумарний об'єм наповнення водосховищ басейну р. Сіверського Дінця збільшився на 4,4 млн. м³. Вільна ємність у водосховищах басейну р. Сіверського Дінця – 41,85млн. м³, з яких 20,0 млн.м³ вільної ємності по Вуглегірському водосховищу (Вуглегірська ТЕС), 5,12 млн.м³ по Миронівському водосховищу (ПАО ДТЕК «Донецькобленерго»), 3,78млн.м³ по Маячківському водосховищу (Донецьке облводресурсів) та 7,53 млн.м³ по Сватівському водосховищу (без балансоутримувача);

р. Дніпро – складає 85,9 млн. м³ – 89,4 % (аналогічний період минулого року – 79,8%).

За місяць сумарний об'єм наповнення водосховищ басейну Дніпра збільшився на 1,3млн.м³. Вільна ємність у водосховищах басейну р. Дніпра – 4,1 млн. м³, в зв'язку наповненням Олександрівського водосховища на 35,8 % (Харківське облводресурсів), наповнення якого з огляду на відсутність потреби у використанні не планувалося;

річки Приазов'я – складає 190,5 млн. м³ – 94,8 % (аналогічний період минулого року – 87,9%). За місяць сумарний об'єм наповнення водосховищ басейну річок Приазов'я збільшився на 7,078 млн.м³. Вільна ємність у водосховищах басейну р. Приазов'я складає 13,5 млн. м³, з яких 5,9 млн.м³ вільної ємності Павлопільське водосховище, 3,6 млн.м³ вільної ємності Старо-Кримське (КП «Компанія «Вода Донбасу») та 1,6 млн.м³ вільної ємності Старобешівське водосховище (ПАТ «Донбасенерго»).

Стан водозабезпеченості в районі поверхневих водозаборів

З метою забезпечення своєчасного і дієвого контролю за розвитком водогосподарської ситуації на водних об'єктах в місцях розташування основних поверхневих питних та технічних водозаборів, можливості оцінки умов для їх сталої роботи у маловодні періоди року виділено 28 найбільш великих водозаборів, які потребують особливої уваги, як за значним обсягом води, так і з необхідності підтримання достатніх рівнів води для їх роботи, в т. ч. по басейнах:

р. Сіверський Донець - 18 водозаборів, з них на підпорі – 7;

річок Приазов'я – 9 водозаборів на підпорі;

р. Дніпро – 1 водозабір на підпорі.

Протягом квітня рівні води в районах руслових водозаборів коливались від 1 м до 2 м вище мінімальної відмітки сталої їх роботи. Відмітки рівнів води по водозаборах які знаходяться на підпорі були вищими за мінімальні відмітки сталої їх роботи з тенденцією к збільшенню, в зв'язку з роботою водосховищ на наповнення.